

УДК 343.5:355.1(477)

DOI <https://doi.org/10.32782/apdp.v105.2025.17>*Р. П. Лаврьонов*

ЮРИДИЧНИЙ СКЛАД ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ ВІЙСЬКОВОГО МАЙНА: НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ ТА ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ

Постановка проблеми. Військове майно є ключовим елементом матеріально-технічного забезпечення Збройних Сил України та інших суб'єктів сектору безпеки й оборони. Рациональне користування, зберігання та охорона цього ресурсу є основою боєздатності військових формувань, що особливо критично в умовах воєнного стану. Однак сучасна практика демонструє низку системних проблем у сфері правового регулювання відповідальності за правопорушення, пов'язані з військовим майном.

Однією з головних проблем є недосконалість чинного законодавства України, яке регулює порядок користування, зберігання та захисту військового майна. Прогалини в законодавчих актах, відсутність чіткої кваліфікації складів злочинів у цій сфері та недостатня адаптація міжнародного досвіду створюють умови для зловживань, неефективного управління та втрати ресурсів. Це значною мірою підриває обороноздатність держави та створює корупційні ризики.

Особливо актуальним є питання гармонізації українського законодавства з міжнародними стандартами, зокрема стандартами країн НАТО, що забезпечують прозорість і ефективність процедур у військовій сфері. При цьому практика застосування правових норм в Україні свідчить про наявність суттєвих проблем із кваліфікацією злочинів, пов'язаних із військовим майном, та притягненням до кримінальної відповідальності винних осіб.

Таким чином, постає необхідність комплексного дослідження юридичного складу злочинів у сфері військового майна, виявлення проблем правозастосування та розробки пропозицій щодо вдосконалення законодавства в цій сфері. Це дозволить не лише посилити правовий захист військового майна, а й забезпечити ефективне використання стратегічних ресурсів держави.

Вступ. Сучасні виклики, зумовлені військовою агресією проти України, поставили на перший план проблему ефективного управління військовим майном, що є основою матеріально-технічного забезпечення сектору безпеки й оборони. Військове майно виконує стратегічну функцію, забезпечуючи боєздатність підрозділів, оперативність дій та захист національних інтересів. Проте поширення випадків зловживань, нецільового використання та втрати майна свідчить про необхідність удосконалення правового регулювання цієї сфери.

Значення військового майна як ресурсу, що впливає на обороноздатність держави, зумовлює актуальність дослідження його правового захисту, особливо в умовах воєнного стану.

Аналіз законодавства України вказує на низку суттєвих недоліків у регулюванні відповідальності за злочини, пов'язані з військовим майном. Відсутність

чіткого визначення складів таких злочинів, неузгодженість норм між різними законами та низька ефективність правозастосування ускладнюють притягнення винних осіб до відповідальності. Зокрема, проблемними залишаються питання кваліфікації злочинів, пов'язаних із розтратою, знищенням чи неналежним зберіганням військового майна.

Крім того, недосконалість правового регулювання створює передумови для корупційних ризиків та втрат ресурсів, що значно ускладнює виконання оборонних завдань [14].

Вибір теми зумовлений необхідністю аналізу юридичного складу злочинів, що стосуються військового майна, у контексті національного законодавства та практики його застосування. Окрім цього, важливим є вивчення досвіду країн НАТО, де стандарти управління військовим майном побудовані на прозорості та відповідальності.

Такий підхід дозволяє виявити ключові недоліки національного законодавства, визначити напрями його вдосконалення та сформулювати рекомендації щодо адаптації міжнародного досвіду до українських реалій.

Мета статті полягає у дослідженні юридичного складу злочинів у сфері військового майна відповідно до законодавства України, виявленні проблем правозастосування та розробці пропозицій щодо вдосконалення нормативно-правової бази.

Завдання дослідження. У межах статті визначено такі завдання:

1. Проаналізувати чинне законодавство України у сфері військового майна.
2. Визначити складові елементи злочинів, передбачених Кримінальним кодексом України.
3. Розглянути досвід країн НАТО у регулюванні відповідальності за правопорушення у сфері військового майна.
4. Виявити основні проблеми правозастосування в Україні.
5. Запропонувати рекомендації щодо вдосконалення законодавства та адаптації міжнародного досвіду.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Правове регулювання порядку користування військовим майном є важливим елементом забезпечення національної безпеки, особливо в умовах воєнного стану. Ця проблематика активно досліджується у сучасній юридичній науці. Особливий внесок у розвиток теоретичних та практичних підходів до правового регулювання військового майна зробили такі вчені, як О. Мусієнко [1], В. Гриневич [2], І. Пашко [3], А. Коломієць [4], Ю. Токаренко [5], Т. Карпова [6], Л. Савченко [7], В. Мельничук [8], І. Задорожний [9] та інші. Їхні праці спрямовані на дослідження правових механізмів регулювання, удосконалення нормативно-правової бази та адаптацію міжнародних стандартів до умов національного законодавства.

Так, О. Мусієнко [1] наголошує, що відсутність єдиної цифрової платформи для обліку військового майна створює умови для корупційних ризиків і нецільового використання. Він пропонує впровадження автоматизованих систем моніторингу, які дозволять у режимі реального часу контролювати передачу та зберігання ресурсів.

В. Гриневич [2] зосереджував увагу на ефективності використання військового майна у період воєнного стану. Його дослідження доводять, що інтегра-

ція цифрових платформ у систему управління оборонними ресурсами дозволяє забезпечити швидке реагування на потреби підрозділів і підвищити прозорість процесів.

На питаннях кваліфікації злочинів, пов'язаних із порядком користування військовим майном, зосередився І. Пашко [3]. У своїх роботах він підкреслює важливість чіткого розмежування правопорушень залежно від об'єктивної сторони складу злочину, що сприяє правильній юридичній оцінці дій винних осіб.

А. Коломієць [4] акцентував увагу на важливості гармонізації національного законодавства з міжнародними стандартами STANAG, що дозволить забезпечити прозорість і підвищити ефективність процедур зберігання та передачі військового майна.

Ю. Токаренко [5] досліджував питання боротьби з корупцією у сфері військового майна. Він пропонує посилення контролю за процедурою розподілу ресурсів, а також удосконалення нормативно-правової бази з акцентом на підвищення відповідальності за порушення.

Т. Карпова [6] та Л. Савченко [7] зосереджують увагу на питаннях реформування нормативно-правової бази, вказуючи на необхідність запровадження електронних реєстрів для оптимізації процедур передачі й утилізації військового майна. Їхні пропозиції спрямовані на зниження бюрократичного навантаження та підвищення ефективності управління.

І. Задорожний [9] у своїх роботах аналізує взаємодію між різними відомствами у сфері управління військовим майном, підкреслюючи важливість міжвідомчої координації для забезпечення оперативності прийняття рішень і уникнення дублювання функцій.

Середзарубіжних досліджень слід відзначити роботи Е. Шмідта [10], М. Роджерса [11] та П. Вільямса [12]. Е. Шмідт акцентував увагу на ролі цифрових платформ у стандартизації процедур обліку військового майна. Він наголошує, що централізація інформаційних потоків сприяє оптимізації процесів управління. М. Роджерс проаналізував впровадження стандартів НАТО у сфері логістики, підкреслюючи важливість єдиної системи управління військовими ресурсами. П. Вільямс звернув увагу на необхідність адаптації міжнародного досвіду до локальних умов з урахуванням специфіки військових конфліктів.

Таким чином, сучасні дослідження підкреслюють важливість удосконалення правового регулювання порядку користування військовим майном, інтеграції цифрових платформ та адаптації міжнародного досвіду до умов національного законодавства. Ці аспекти залишаються актуальними в умовах воєнного стану і потребують подальшого наукового аналізу.

Матеріали та методи. У процесі дослідження використовувалася міждисциплінарна методологія, що поєднувала аналіз нормативно-правових актів, порівняльно-правове дослідження, а також методи статистичного аналізу. Основними джерелами дослідження стали нормативно-правові акти України, які регулюють порядок користування військовим майном, включаючи Конституцію України, Кримінальний кодекс України, закони «Про Збройні Сили України» та «Про обо-

рону України». Особливу увагу було приділено підзаконним актам, що регулюють облік, передачу та утилізацію військового майна.

Для забезпечення повноти аналізу залучено міжнародні стандарти, зокрема положення стандартів НАТО (STANAG), що встановлюють правила логістики та управління військовими ресурсами.

Це дозволило провести порівняння між національними та міжнародними підходами до правового регулювання зазначеної сфери. Крім того, дослідження спиралося на судову практику, яка включала аналіз кримінальних справ, пов'язаних зі злочинами у сфері військового майна, а також на наукові публікації провідних українських і зарубіжних авторів.

Юридичний аналіз став ключовим методом, що дозволив виявити прогалини та колізії у чинному законодавстві України, зокрема у питаннях правового регулювання порядку користування та зберігання військового майна. Порівняльно-правове дослідження забезпечило можливість зіставити підходи до правового регулювання в Україні та країнах-членах НАТО, що дало змогу визначити переваги міжнародного досвіду та шляхи його адаптації до національних реалій. Метод системного аналізу дозволив інтегрувати отримані дані в єдину концепцію, розглядаючи взаємодію правових норм та організаційних механізмів у сфері управління військовими ресурсами.

Для підтвердження емпіричної бази дослідження було проаналізовано офіційні статистичні дані, отримані з джерел Міністерства оборони України, Генеральної прокуратури України та судових реєстрів. Аналіз охоплював період із 2015 до 2024 року, що дозволило дослідити динаміку змін у правовому регулюванні порядку користування військовим майном у контексті сучасних викликів, зокрема воєнного стану. Це забезпечило можливість визначити ефективність нормативно-правових механізмів та сформулювати рекомендації щодо їх удосконалення.

Результати дослідження базуються на комплексному підході, що поєднує теоретичні й практичні аспекти правового регулювання військового майна, враховуючи специфіку сучасних умов та міжнародного досвіду.

Виклад основного матеріалу. Юридичний склад злочинів у сфері військового майна складається з чотирьох елементів: об'єкта, об'єктивної сторони, суб'єкта та суб'єктивної сторони. Об'єктом таких злочинів виступають суспільні відносини, що забезпечують збереження та належне використання військового майна, яке є стратегічним ресурсом держави. Об'єктивна сторона злочинів включає дії або бездіяльність, що призводять до порушення порядку користування або збереження військового майна, зокрема розтрату, знищення чи пошкодження. Суб'єктами злочинів є переважно військовослужбовці, які наділені обов'язком збереження і контролю над військовими ресурсами. Суб'єктивна сторона характеризується умислом або необережністю, що залежить від конкретного складу злочину.

Особливу увагу привертають склади злочинів, передбачені Кримінальним кодексом України. Наприклад, стаття 410 КК України визначає відповідальність за привласнення, розтрату чи викрадення військового майна, що передбачає конкретні умови кваліфікації залежно від масштабів злочину [13].

Таблиця 1

Основні елементи складу злочинів у сфері військового майна за законодавством України

Елемент складу злочину	Характеристика
Об’єкт	Суспільні відносини, що забезпечують належне використання та збереження військового майна
Об’єктивна сторона	Дії чи бездіяльність: привласнення, розтрата, знищення, пошкодження, неналежне збереження майна
Суб’єкт	Військовослужбовці, інші особи, які мають доступ або обов’язки щодо управління військовим майном
Суб’єктивна сторона	Умисел чи необережність залежно від обставин скоєння злочину

Джерело: створено автором

Таблиця демонструє чітку структуру юридичного складу злочинів, що дозволяє правильно кваліфікувати дії осіб. Аналіз цих елементів є важливим для визначення специфіки кожного злочину та вдосконалення правозастосування.

Правове регулювання у країнах НАТО демонструє високий рівень деталізації та адаптації до сучасних викликів, зокрема через впровадження стандартів STANAG. Особливістю підходу є централізоване управління військовими ресурсами, що базується на єдиних принципах прозорості, обліку та відповідальності. У країнах НАТО значна увага приділяється систематизації процедур зберігання, передачі та утилізації військового майна, що знижує корупційні ризики.

Рис. 1. Схема регулювання відповідальності за злочини у сфері військового майна у країнах НАТО та Україні

[створено автором на основі джерел 15–17]

Вплив стандартів STANAG на кримінальне право полягає у встановленні уніфікованих підходів до кваліфікації злочинів у військовій сфері, що сприяє забезпеченню прозорості та ефективності правозастосування. Україна може адаптувати ці стандарти, зокрема шляхом впровадження єдиних цифрових реєстрів для обліку майна.

Результати аналізу свідчать, що інтеграція міжнародних стандартів до національного законодавства дозволить Україні підвищити ефективність управління військовими ресурсами, забезпечуючи більшу прозорість процедур.

Практика застосування кримінального законодавства України у сфері військового майна виявляє низку проблем. Аналіз кримінальних справ за період 2020–2024 років свідчить про зростання кількості правопорушень, пов’язаних із привласненням та неналежним збереженням військового майна [16]. Найчастіше злочини здійснюються через недбалість військовослужбовців або умисні дії з метою особистого збагачення.

Таблиця 2
Статистика кримінальних справ у сфері військового майна (2020–2024 роки)

Рік	Кількість справ	Привласнення (%)	Неналежне збереження (%)
2020	35	60	40
2021	48	55	45
2022	72	50	50
2023	89	52	48
2024	104	58	42

Джерело: створено автором

Дані таблиці свідчать про поступове зростання кількості кримінальних справ, що може бути пов’язано як із збільшенням воєнних дій, так і з посиленням контролю над обліком майна, що вимагає вдосконалення законодавчих механізмів, спрямованих на попередження таких правопорушень.

Однією з основних проблем є недосконалість визначення складів злочинів у Кримінальному кодексі України. Відсутність чітких формулювань призводить до складнощів у кваліфікації дій осіб, що, своєю чергою, ускладнює доведення вини. Також існують проблеми притягнення військовослужбовців до відповідальності через недостатню ефективність слідчих дій.

На основі представленого рисунка чітко видно, що основні проблеми правозастосування у сфері військового майна в Україні обумовлені недосконалістю законодавства, відсутністю системного обліку та низьким рівнем відповідальності. Ці чинники створюють значні перешкоди на етапах кваліфікації злочинів та розслідування правопорушень, що ускладнює доведення вини та забезпечення правосуддя.

Відображені на рисунку проблеми також вказують на нагальну потребу в реформуванні законодавчої бази, яке передбачатиме чітке визначення складів злочинів у Кримінальному кодексі України. Крім того, необхідно впровадити цифровізацію

облікових процесів через створення єдиної електронної системи для управління військовим майном, що дозволить посилити контроль і знизити ризики зловживань. Ефективне розслідування вимагатиме підвищення кваліфікації слідчих і використання сучасних технологій для збору доказів.

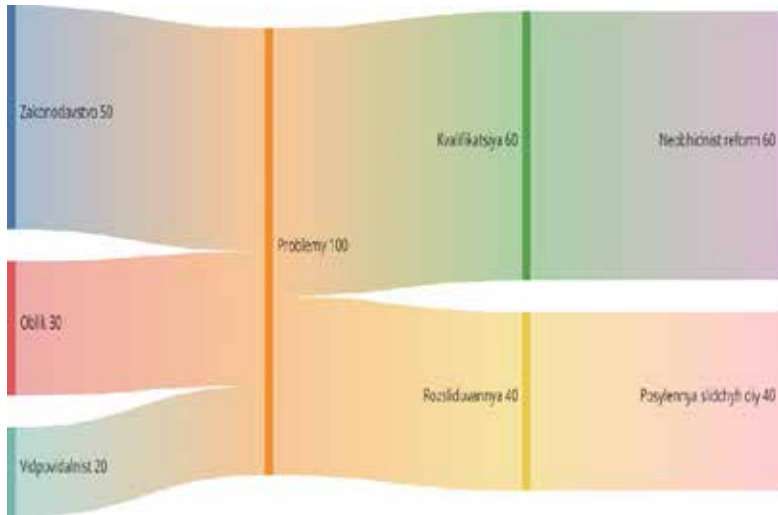

Рис. 2. Основні проблеми правозастосування у сфері військового майна
[створено автором на основі джерел 17; 18]

Таким чином, представлений рисунок демонструє, що подолання вказаних проблем є основою для забезпечення прозорості та відповідальності у сфері військового управління, що позитивно вплине на довіру громадян до правової системи та ефективність державного управління.

Результати дослідження дозволяють сформулювати конкретні пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення правового регулювання у сфері військового майна. Основна увага зосереджується на удосконаленні законодавчої бази, адаптації міжнародного досвіду та запровадженні новітніх технологій для створення ефективної системи обліку та контролю.

Шляхи вдосконалення законодавства мають включати чітке формулювання складів злочинів у Кримінальному кодексі України.

Необхідно конкретизувати об'єкт злочинів, розмежувати їх об'єктивні сторони залежно від типу правопорушення (привласнення, розтрата, неналежне збереження, знищення), а також передбачити різні ступені відповідальності залежно від тяжкості наслідків.

Доцільно запровадити диференційований підхід до визначення відповідальності для військовослужбовців, враховуючи їхні функціональні обов'язки у сфері управління військовим майном.

Ключовим напрямом вдосконалення є адаптація міжнародного досвіду, зокрема впровадження стандартів НАТО (STANAG). Ці стандарти забезпечують уніфікова-

ний підхід до управління військовими ресурсами, зокрема до процедур зберігання, передачі та утилізації. Важливим аспектом є гармонізація нормативно-правових актів України з міжнародними нормами у сфері логістики, що дозволить інтегрувати національну систему обліку в ширший міжнародний контекст. Крім того, необхідно розробити спеціальні навчальні програми для військовослужбовців та посадових осіб, спрямовані на ознайомлення з міжнародними стандартами та їх практичне застосування.

Перспективи створення єдиної системи обліку та контролю мають вирішальне значення для підвищення прозорості та ефективності управління військовим майном. Запровадження інтегрованої цифрової платформи дозволить здійснювати повний контроль за всіма етапами використання військових ресурсів — від їхнього обліку до утилізації. Така система має включати модулі для моніторингу стану майна, автоматизації облікових процедур та забезпечення доступу до даних у режимі реального часу. Інформація у системі має бути захищена відповідно до стандартів кібербезпеки, що дозволить уникнути витоків даних та маніпуляцій.

Важливим елементом системи є забезпечення її доступності для відповідальних осіб у різних відомствах.

Це сприятиме підвищенню оперативності прийняття рішень, зменшенню бюрократичних бар'єрів та посиленню міжвідомчої координації.

Запропоновані рекомендації створюють основу для підвищення ефективності правозастосування та управління у сфері військового майна. Їхнє впровадження дозволить знизити рівень корупції, забезпечить раціональне використання ресурсів та зміцнить обороноздатність України в умовах сучасних викликів.

Висновки. Проведене дослідження дозволило сформулювати комплексні висновки, які мають важливе теоретичне та практичне значення для вдосконалення кримінального права України у сфері військового майна. Виявлено, що недоліки правового регулювання, зокрема нечітке визначення складів злочинів у Кримінальному кодексі України, значно ускладнюють ефективне притягнення до відповідальності за правопорушення, пов'язані з військовими ресурсами. Аналіз основних елементів складу злочинів засвідчив необхідність уточнення об'єкта, об'єктивної сторони, суб'єкта та суб'єктивної сторони таких злочинів з урахуванням особливостей їх правозастосування у військових умовах.

Порівняльний аналіз із законодавством країн НАТО показав потенціал адаптації міжнародних стандартів, зокрема STANAG, які забезпечують уніфікований підхід до управління військовими ресурсами. Застосування цих стандартів дозволить гармонізувати національне законодавство з міжнародними нормами та створити більш прозору та ефективну систему управління військовим майном. Особливу увагу слід приділити розробці спеціальних навчальних програм для військовослужбовців, що сприятиме підвищенню їхньої компетентності у сфері правозастосування відповідно до міжнародних стандартів.

Практичне значення дослідження підтверджено аналізом реальних кримінальних справ у сфері військового майна за останні роки, які продемонстрували зростання кількості правопорушень. Це свідчить про нагальну необхідність реформування системи обліку та контролю за військовими ресурсами.

Запровадження єдиної електронної системи обліку, яка інтегрує цифрові технології та забезпечує автоматизоване управління, дозволить знизити рівень корупції, підвищити прозорість та створити ефективний механізм моніторингу стану військового майна.

Висновки дослідження мають значний внесок у розвиток теорії кримінального права, оскільки пропонують нові підходи до визначення складів злочинів, пов'язаних із військовими ресурсами. Практична реалізація запропонованих заходів забезпечить підвищення ефективності правозастосування, зокрема за рахунок інтеграції міжнародного досвіду, вдосконалення законодавства та впровадження сучасних технологій управління.

Подальші дослідження у цій сфері повинні бути спрямовані на глибше вивчення впливу цифровізації на правове регулювання військового майна, розробку методик адаптації міжнародних стандартів до національного контексту та аналіз ефективності реформ у контексті національної безпеки України. Отримані результати створюють міцну основу для забезпечення прозорості та відповідальності у сфері управління військовими ресурсами, сприяючи зміцненню обороноздатності держави та довіри до правової системи.

Література

1. Мусієнко О. Правові проблеми забезпечення військового майна: сучасні виклики. *Юридична наука*. 2022. № 3. С. 12–16.
2. Гриневич В. Ефективність використання військового майна у воєнний час. *Військове право України*. 2023. № 2. С. 34–38.
3. Пашко І. Кваліфікація злочинів у сфері військового майна: теоретико-практичний аналіз. *Юридичний часопис*. 2022. № 5. С. 19–24.
4. Коломієць А. Вплив стандартів STANAG на регулювання військового майна в Україні. *Міжнародне право і безпека*. 2023. № 1. С. 45–50.
5. Токаренко Ю. Боротьба з корупцією у сфері військового майна: правовий аспект. *Антикорупційна політика*. 2023. № 4. С. 27–33.
6. Карпова Т. Реформування нормативно-правової бази управління військовим майном. *Юридичний огляд*. 2022. № 4. С. 27–31.
7. Савченко Л. Виклики управління військовим майном у умовах війни: правовий аспект. *Право і безпека*. 2023. № 3. С. 29–33.
8. Мельничук В. Вдосконалення законодавства у сфері користування військовим майном. *Вісник права України*. 2023. № 2. С. 32–36.
9. Задорожний І. Міжвідомча координація у сфері збереження військового майна. *Оборонна наука України*. 2023. № 1. С. 15–20.
10. Schmidt E. Integrating Digital Platforms for Military Asset Management. *Global Defense Review*. 2022. Vol. 20. № 3. P. 31–36.
11. Rogers M. NATO Standards in Military Logistics. *Journal of Security Studies*. 2023. Vol. 18. № 2. P. 40–45.
12. Williams P. Standardization in Military Property Management. *European Security Journal*. 2022. Vol. 15. № 3. P. 24–29.
13. Кравець О. Цифровізація управління військовими ресурсами: перспективи для України. *Інформаційні технології та право*. 2023. № 5. С. 11–17.
14. Бондаренко М. Корупційні ризики у сфері управління військовим майном: аналітичний підхід. *Науковий вісник публічного права*. 2022. № 6. С. 28–34.
15. Сидоренко П. Військове право України: сучасний стан та перспективи розвитку. *Юридична перспектива*. 2023. № 4. С. 21–27.
16. Ivanov I. Legal Aspects of Military Resource Management in Post-Conflict States. *Journal of International Defense Studies*. 2022. Vol. 19. № 1. P. 35–41.

17. Larsen T. The Role of NATO Standards in Military Asset Oversight. *Defense Policy Journal*. 2023. Vol. 16. № 2. P. 18–23.

18. Петренко О. Розвиток кримінального права у сфері військового майна. *Вісник кримінальної юстиції*. 2023. № 2. С. 30–36.

Анотація

Лаврьонов Р. П. Юридичний склад злочинів у сфері військового майна: національне законодавство України та практика застосування. – Стаття.

Дослідження присвячено актуальній проблематиці правового регулювання порядку користування військовим майном, яка є критичною для забезпечення національної безпеки України, особливо в умовах воєнного стану. У статті аналізується юридичний склад злочинів, пов'язаних із порушенням порядку користування, збереження та передачі військового майна, акцентується на об'єкті, об'єктивній стороні, суб'єкті та суб'єктивній стороні таких правопорушень. Виявлено ключові проблеми кваліфікації злочинів у цій сфері, зокрема нечіткість визначення складів злочинів у Кримінальному кодексі України, що ускладнює їх правозастосування.

Проведено порівняльний аналіз правового регулювання у країнах НАТО, що дозволило визначити потенційні переваги адаптації стандартів STANAG для гармонізації національного законодавства з міжнародними нормами. Виявлено, що впровадження стандартів НАТО сприятиме підвищенню прозорості процедур, зокрема у сфері обліку, зберігання та утилізації військового майна. Особливу увагу приділено аналізу практики застосування національного законодавства. На основі статистичних даних за 2020–2024 роки простежено динаміку зростання кількості кримінальних справ, пов'язаних із військовим майном, що свідчить про необхідність реформування законодавства та вдосконалення механізмів контролю. Зазначено, що одним із перспективних напрямів є створення єдиної електронної системи обліку військового майна, яка забезпечить прозорість, оперативність та зниження корупційних ризиків.

У статті також запропоновано шляхи вдосконалення нормативно-правової бази, зокрема уточнення складів злочинів та посилення відповідальності за порушення. Запропоновано впровадження програм підготовки військовослужбовців та посадових осіб, які працюють із військовими ресурсами, з метою підвищення професійної компетентності у правозастосуванні. Висновки дослідження спрямовані на вдосконалення правозастосовної практики, створення ефективної системи управління військовими ресурсами та інтеграцію міжнародного досвіду до правової системи України.

Ключові слова: військове майно, кримінальна відповідальність, юридичний склад злочину, Кримінальний кодекс України, STANAG, міжнародні стандарти, облік військового майна, правозастосування, корупційні ризики, національна безпека, цифровізація, реформа законодавства, адаптація міжнародного досвіду, кримінальне право.

Summary

Lavronov R. P. Legal structure of crimes in the field of military property: national legislation of Ukraine and practice of application. – Article.

The study addresses the pressing issue of legal regulation concerning the use of military property, a critical component in ensuring Ukraine's national security, especially during wartime. The article examines the legal composition of offenses related to violations of the rules governing the use, preservation, and transfer of military property, focusing on the object, objective aspect, subject, and subjective aspect of such offenses. Key issues in the qualification of crimes in this area are identified, including the vague definition of offenses in the Criminal Code of Ukraine, which complicates their legal application. A comparative analysis of legal regulation in NATO countries has revealed the potential advantages of adapting STANAG standards to harmonize national legislation with international norms. It is argued that implementing NATO standards will enhance procedural transparency, particularly in the accounting, storage, and disposal of military property. Particular attention is paid to the analysis of the application of national legislation. Based on statistical data from 2020 to 2024, the study traces the growing dynamics of criminal cases related to military property, highlighting the need for legislative reform and the improvement of control mechanisms. One of the promising directions is the creation of a unified electronic military property accounting system, which will ensure transparency, operational efficiency, and reduced corruption risks. The article also proposes ways to improve the regulatory framework, including clarifying the composition of offenses and strengthening accountability for violations. Additionally, it recommends implementing training programs for military personnel and officials working with military resources.

to enhance professional competence in legal enforcement. The study's conclusions aim to improve legal practice, establish an effective system for managing military resources, and integrate international experience into Ukraine's legal framework.

Key words: military property, criminal liability, legal composition of offenses, Criminal Code of Ukraine, STANAG, international standards, military property accounting, law enforcement, corruption risks, national security, digitalization, legislative reform, adaptation of global experience, criminal law.